

RESOURCE POOL GYAKORLATI ÖTLETTÁR

az Európai szakmai és módszertani keret melléklete a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására (EFFeCT)

Az alábbi gyakorlatok kifejtése tanároknak, facilitátoroknak, oktatási szakembereknek kíván támogatást nyújtani a kollaboratív tanulás gyakorlatban történő alkalmazásához. Az itt bemutatott gyakorlatok mindegyikét egy pilot program keretében teszteltük. A pilot program a kollaboratív tanulási célt digitális pedagógiai módszerekkel és az IKT eszközök kreatív felhasználása mellett kívánta elérni.

1. A gyakorlat neve

Csusszanj!

2. A gyakorlat leírása

A résztvevők kapnak egy-egy munkafüzetet, amelyben 4féle listát kell írniuk, 5-5 elemmel. A témák, kérdések, amikről listát kell írniuk:

- Írj 5 dolgot, ami örömet okoz az osztályteremben!
- Írj 5 dolgot, ami segítséget jelent Neked az iskolában!
- Írj 5 dolgot, amit legjobban szeretsz a tanításban!
- Írj 5 dolgot, amivel tanítványaid kellemes meglepetést okoztak Neked!

Ezután a résztvevők két oszlopban, egymással szembefordított székeken foglalnak helyet. A szemben ülővel 1-1 percben kell megbeszélni a 4 kérdésből tetszőlegesen választott 1-1 kérdést. Ezek lehetnek azonosak vagy különbözőek, a kérdező fél kíváncsiságától függően. A résztvevők a kérdésre válaszolva azokról a listaelemekről beszélnek és annyit mondanak el, amennyit szeretnének. A listát nem adják át senkinek, csak saját maguk számára írott segítség, emlékeztető. 2 perc után – amelyet a beszélgető felek maguk osztanak be, hogy ki mennyit beszél – a trénernek taps, csengő vagy kulcsszó (például Csusszanj! vagy Tovább!) kíséretében a résztvevőket láncreakciószerűen a szomszédos székre ültetik, értelemszerűen a végén ülők a szemben ülő helyére fognak ülni. Érdeemes közel rakni a székeket egymáshoz, hogy a helyváltoztatás valóban flottul és egyszerre történhessen, illetve ezt a láncreakciószerű mozgást többször is elpróbálni a gyakorlat tényleges megkezdése előtt. A beszélgetőkörök száma lehet 4-5, a csoport általános hangulatától függően a 2 perces körök még párszor megismételhetők. A gyakorlat zárásaként lehet arra reflektálni, hogy hogyan érezték magukat a résztvevők, könnyen vagy nehezebben ment-e ez a gyakorlat számukra.

3. A gyakorlat célja(i)

A gyakorlat segít a tanároknak érzéseket, élményeket, problémamegoldó stratégiákat

megosztani, erősíti a szakma és az iskola iránti elköteleződés érzését, lehetőséget nyújt a társas támogatás kiváltására. A tanárok – szűkre szabott keretek között – megismerhetik egymás motivációit és nehézségeit is. Ezek a beszélgetések később informálisabb környezetben könnyen folytathatóak.

4. A gyakorlat célcsoportja

Pedagógusok, alsós tanítók, vagy felsős általános iskolai és középiskolai tanárok, fejlesztő pedagógusok, könyvtáros tanárok, pedagógiai asszisztensek

5. A gyakorlat időtartama

30 perc, beleszámolva a listakészítést, a teremátrendezést, a mozgás begyakorlását, a beszélgetőköröket és a megbeszélést.

6. A gyakorlatba bevonható résztvevők száma

Minimum 10 fővel érdemes a gyakorlatba belekezdeni, hiszen fontos szempont, hogy a gyakorlat alatt beszélgetőkörökben mindig mással beszéljenek a résztvevők, de nem cél, hogy mindenki mindenkivel beszéljen. A létszám felső korlátja leginkább a rendelkezésre álló tér és berendezés függvénye.

7. A gyakorlattal elérni kívánt tanulási cél megfogalmazása

A gyakorlat célja az érzelmi intelligencia fejlesztése, hogy a tanárok kipróbálják az önmagukra, majd egymásra hangolódásban, az értő hallgatásban és a kölcsönös párbeszédben, amelynek témája szorosan véve nem szakmai-szervezési, hanem személyesebb hangvételi. Cél annak felismerése, hogy a kollégák közötti kapcsolatok erősítése hozzájárul a tanárok mentális egészségének megőrzéséhez, szubjektív jóllétük elősegítéséhez.

8. A gyakorlat során alkalmazott módszertan(ok) és munkaformák

Egyéni munka során listákat írnak a résztvevők, ami elmélyült és önálló munkát jelent, ehhez a feltételeket (csend, a lista hívószavainak megfelelő komolyságú válaszokra hangolódás, ugyanakkor oldott légkör) biztosítani kell. A beszélgetőkör pármunkában zajlik. A különböző párok eltérő hatékonyságúnak fogják érezni magukat. Lesz, akivel könnyebb, lesz, akivel nehezebb lesz témánál maradni, a 2 perc beszélgetési időt kitölteni. Lesz, akinek könnyebben feltárulkozik egy résztvevő, lesz, akivel felszínesebben beszélget. Ezek a gyakorlat velejárói, a megbeszélés során név nélkül, általánosságban lehet beszélni erről is – elsősorban akkor, ha a résztvevők felhozzák, és fel kell oldani az ebből fakadó esetleges feszültségeket.

9. A kollaboratív tanulást támogató módszertani elemek leírása

A pármunka a beszélgetőkörben feltételezi az egymásra hangolódást, a kölcsönös figyelmet és bizalmat. A gyakorlat segít megismerni a másik gondolkodásmódját, sikerélményeit, emeli az önbecsülést, problémamegoldó stratégiákat közvetít, amiket hosszabb távú közös munka során fontos lehet tudni a másiktól.

10. A gyakorlat végrehajtásához szükséges digitális eszközök

A gyakorlat során a résztvevők nem alkalmaznak digitális eszközöket. A tréner az idő méréséhez digitális órát, stoppert alkalmazhat. A résztvevők számára lehetőleg ne legyen kivetítve az idő – az idő múlásának érzékelése, annak szubjektivitása a megbeszélés során szempont lehet. Ha van óra a teremben, a gyakorlat idejére érdemes lehet leszerelni vagy letakarni, hogy a résztvevők ne érezzék a siettetést, és a beszélgetésbe való belemélyedés helyett ne az órát kémleljék. Mint alapvető udvariassági formula, érvényes lehet a gyakorlat során, hogy a saját órájukra se pillantsanak rá, hiszen a másokra való odafigyelés csorbát szenvedhet ettől, és rossz üzenete van.

11. A gyakorlat végrehajtásához szükséges digitális pedagógiai módszerek

Nem jellemző. Lásd még *A gyakorlat továbbfejlesztési és adaptálási lehetőségei, lehetséges változatai*.

12. A gyakorlat ellátásához szükséges eszközök, anyagok, vizuális segédanyagok, elérhetőségek

A résztvevők számának megfelelő mennyiségű szék, először akár körasztalos elrendezésben az egyéni munkához, majd két oszlopban, egymással szemben. A listairáshoz toll és munkafüzet szükséges.

13. A gyakorlat ellátásához szükséges egyéb erőforrás igény (tréner, facilitátor stb.)

A tréner a lista összeállításánál az instrukciót kiegészítve saját példákkal segíthetik a ráhangolódást. A beszélgetőkörökben mérik az időt, jelzik a körök végét, megfigyelik a csoporttagok metakommunikációját, amit aztán felhasználnak a megbeszélés során. Hangsúlyozzák, hogy ami a gyakorlaton elhangzik, az ott is marad, tehát nem mesélik tovább a résztvevők más személyeknek azt, amit egyik-másik társuktól, társukról megtudtak. A megbeszélés során ki lehet hangosítani, meg lehet emelni a résztvevők releváns észrevételeit a gyakorlattal kapcsolatban.

14. A gyakorlat megvalósításának értékelése (a Módszertani Keret szempontjai alapján: *Morális cél, Közös cél iránti elköteleződés, tanárok szakmai bevonódása, jól strukturált, mégis rugalmas fejlesztési folyamat, folyamatos, kétoldalú visszajelzés, Értékelési kritériumok azonosítása*)

A gyakorlat erősíti a közös célok iránti elköteleződést, az egymástól való tanulás, az egymás tapasztalataiból való tanulás lehetőségének felismerését. A résztvevők visszajelzéseket adnak egymás számára és a trénereknek is.

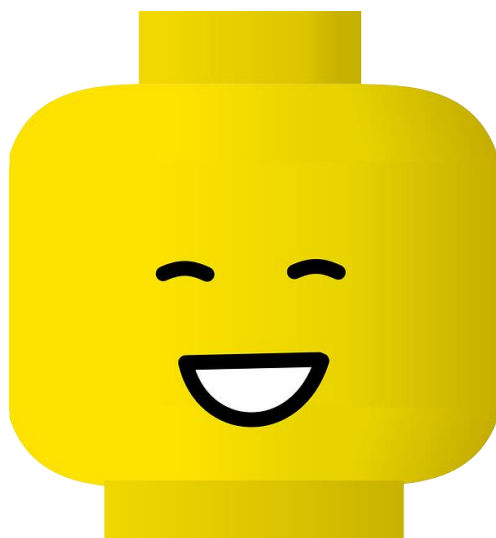
15. A gyakorlat továbbfejlesztési és adaptálási lehetőségei, lehetséges változatai

A gyakorlat folytatható, ha a csoport számára rendelkezésre áll olyan közös kommunikációs felület, amelyen megoszthatják a kérdésekre adott válaszaikat, legyen szó tantestületről és a tanáriban elhelyezett parafatábláról, vagy akár egy online kapcsolatban lévő tanári közösségről, akik online faliújságon folytathatnak beszélgetést, pl. Linoit, Padlet. A kérdéseket meg lehet toldani további kérdésekkel, és a gyakorlatba be lehet vonni további kollégákat is. A válaszokat névtelenül is lehet gyűjteni, ez mind offline, mind online megoldható.

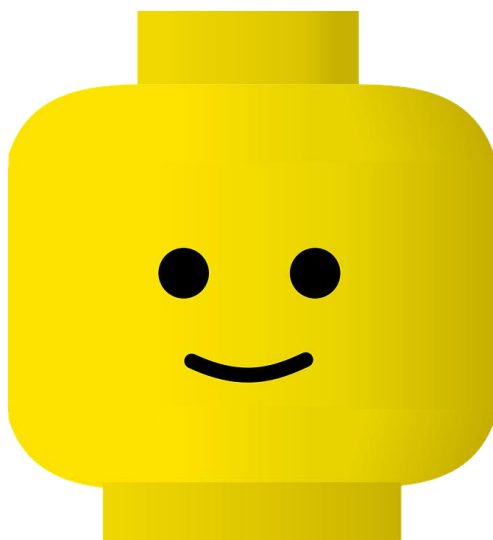
16. Illusztráció a tesztelt feladatokról (kép, video, link, stb.)

17. Mellékletek felsorolása (a mellékleteket csatolni is szükséges)

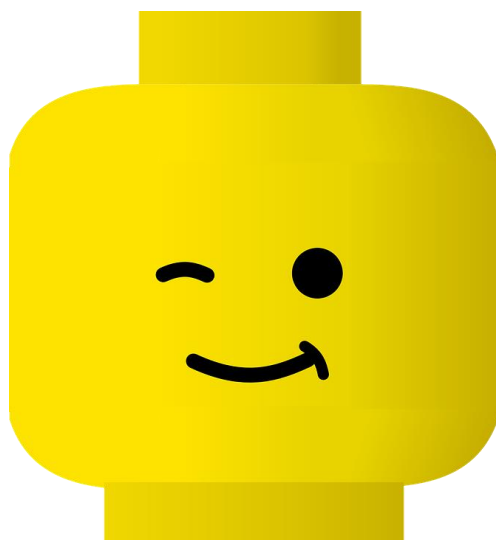
Munkafüzet a kérdésekkel listakészítéshez.

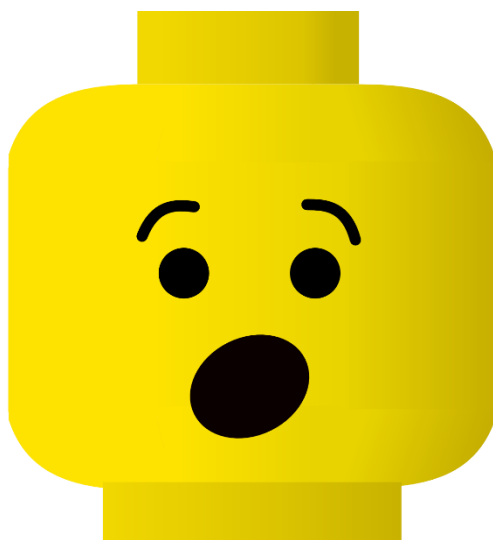
Írj 5 dolgot, ami **örömet** okoz az
osztályteremben!

Írj 5 dolgot, ami **segítséget** jelent Neked az iskolában!

Írj 5 dolgot, amit legjobban **szerepsz** a
tanításban!

Írj 5 dolgot, amivel tanítványaid kellemes
meglepetést okoztak Neked!
